

ክፍለጥ ዝግብኦ ሓበሬታ

ሰዓታት ምኽፋት / ስራሕን በዓላትን

ዓይነት መንበሪ ፍቓድ

ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት

አልኮል / ትምህርት / ሓሽሽ

እንስሳ ዘቤት

ምእማት/ ናይ ሕጊ ልምድታት

ሰዓታት ምኽፋት / ስራሕን በዓላትን

ኣብ ሰዊስ መብዛሕትኡ ድጂናት ሰንበት ይዕጸዉ። ከይተዕጽዉ ዝውዕሉ ኣብ መደበር ባቡራት ዝርከቡ ድጂናት ኣዮም። ሕጋዊ ናይ ዕረፍቲ መዓልቲታት ኣብ ካንቶን ዝሕገጉ እዮም።

በዓላት

ህዝባዊ በዓላት ብሕጊ ልክዕ ከም ሰንበት ይኸበሩ። ሓደ ነሃስ (ሃገራዊ በዓል) ኣብ ምሉእ ሰዊስ ብሕጊ ህዝባዊ በዓል ኢዩ። ብተወሳኺ ነብሲ ወከፍ ካንቶን ሾመንተ ካልኣት ህዝባዊ በዓላት ይውሰኑ። ኣብ ካንቶን ኣርጋው ህዝባዊ በዓላት ብወረዳ ደረጃ ይውሰኑ። ኣብ ነብሲ ወከፍ ወረዳ ትሽዓተ ብወግዒ ዝፍለጡ ህዝባዊ በዓላት ኣለዉ። ሓሙሽተ ካብዚኦም ኣብ ምሉእ ካንቶን ኣርጋው ይበዓሉ። እዞም ኣብ ምሉእ ካንቶን ኣርጋው ዝበዓሉ ህዝባዊ በዓላት፡ ሓድሽ ዓመት(1. ጥሪ)፡ ዓርቢ ስቕለት(ቅድሚ በዓል ትንሳኤ ዘላ ዓርቢ)፡ ዕርገት(ሓሙስ 40 መዓልቲ ድሕሪ ሰንበተ ትንሳኤ)፡ ሃገራዊ መዓልቲ ናጽነት(ሓደ ነሃስ)፡በዓል ልደት(25. ታሕሳስ) እዮም።

ሰዓታት ምኽፋት / ስራሕ ድጂናት

ሰዓታት ምኽፋት/ስራሕ ድጂናት፡ ካብ ካንቶን ናብ ካንቶን ይፈላለ። ኣብ ካንቶን ኣርጋው ስራሕ ናይ ስራሕ ሰዓታት የሉን። ከም ስነ-ሓሳብ ነብሲ ወከፍ ድጂን ካብ ስነይ ክሳብ ቀዳም እንተ ደልዩ ስራሕ ክኸፍት ወይ ክዓጹ ድላዩ ክገብር ይኸእል። ቀዳም መብዛሕትኦም ድጂናት ካብተን ካልኣት መዓልታት ኣቐዲመን ይዓጽዩ። ኣብ መደበር ባቡራት ዘለዎ ድጂናት ግን ኩሉ ግዜ 7 መዓልቲ ኣብ ሰሙን ክፋታት ኮይነን፡ ኣንጊህን ይኸፍታ፡ ደንጊየን ከኣ ይዓጽዩ።

ሰዓታት ምኽፋት / ስራሕ ህዝባዊ ምምሕዳር

ናይ ካንቶን ምምሕዳር ከም ሕጊ ካብ ስነይ ክሳብ ዓርቢ፡ ካብ ሰዓት 8.00 ክሳብ ሰዓት 12.00 ን ካብ ሰዓት 14.00 ክሳብ ሰዓት 17.00 ን ይኸፈት። ገለ ትካልት ኣቐዲመን ሰዓት 13.30 ይኸፍታ፡ ወይ ብተለፎን ንነዊሕ ግዜ ይርከባ። ሰዓታት ምኽፋት ናይ ምምሕዳር ከባቢታት ኣዝዮም ዝተፈላለዩ እዮም። ብዝያዳ ኣብ ንኣሽቱ ምምሕዳር ከባቢታት ናይ ስራሕ ሰዓታት ኣዝዮም ዝተወሰኑ ኢዮም። ስለዚ ቅድሚ ናብ ቤት ጽሕፈር ምምሕዳር ከባቢ ምኽድ ኣብ ኢንተርነት ናይ ምኽፋት ሰዓታት ኣቐዲምካ ምፍላጥ ይምረጽ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ኢንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

dev.hallo-aargau.ch/ti/good-to-know/opening-hours--holidays

ዓይነት መንበሪ ፍቻድ

ንዛዊሕ እዋን ኣብ ስዊስ ንምንባርን ንምስራሕን፡ ሓደ ናይ መንግስቲ ፍቻድ ይድሊ። እዚ ፍቻድ ብብዓነቱ ግዚያዊ ፍቻድ ወይ ነባሪ ፍቻድ ተባሂሉ ይፈላለ።

ናይ ፍቻድ ዓይነታት

ዝኾነ ሰብ ኣብ ስዊስ ዝሰርሕ ወይ ልዕሊ 3 ወርሒ ዝቕመጥ፡ ሓደ መንበሪ/ናይ ስራሕ ፍቻድ የድልዮ። እዚ ካብ ናይ ካንቶን ናይ ስደታኛታትን ምውህሃድን በዓል ስልጣን (Amt für Migration und Integration) ይወሃብ። እዚ ናይ ሓጺር ግዜ መንበሪ ፍቻድ (1 ዓመት) ወይ ግዚያዊ መንበሪ ፍቻድ (ንዝተወሰነ ግዜ) ወይ ከኣ ነባሪ/ቀዋሚ (ዘይተወሰነ ግዜ) ፍቻድ ክኸውን ይኽእል።

- ናይ ሓጺር ግዜ መንበሪ ፍቻድ (L): እዚ ፍቻድዚ ንሓጺር ዝተወሰነ ግዜ (መብዛሕትኡ 1 ዓመት) ንሓደ ፍሉይ መደብ ኣብ ስዊስ ዝጸንሑ ዝወሃብ ኢዩ። መብዛሕትኦም ዜጋታት EU-/EFTA-ሃገራት፡ ብስራሕ ምኽንያት ንሰልስተ ክሳብ ሓደ ዓመት (ናይ ስራሕ ውዕል) ዘቕርቡ ዝወሃብ ፍቻድ ኢዩ።
- ግዚያዊ ፍቻድ (B): እዚ ፍቻድዚ ንዝተወሰነ ግን ነዊሕ ግዜ ዝወሃብ ፍቻድ ኢዩ። መብዛሕትኦም ዜጋታት EU/EFTA- ካብ ሓደ ዓመት ንላዕሊ ክጸንሑ ከምዝኾኑ እንተኣረጋገጸምን፡ (ናይ ስራሕ ውዕል) እንተኣቕሪቦም ፡ እዚ ዓይነት ፍቻድ ክወሃቡ መሰል ኣለዎም። እዚ ዓይነት ፍቻድ፡ ንዜጋታት EU/EFTA- ንሓመኸተ ዓመት ይወብ። ንካልኣት ግን ንሓደ ዓመት ጥራይ ይወሃብ። ድሕሪዚ ግን መናውሒ ግዜ ፍቻድ ይሕተት።እዚ ናይ ምንዋሕ ሕቶ ቅድመ-ኩት ዘማልኦ ክኸውን ኣለዎ ንኣብነት፡
- ናይ ጀርመን ጃንጃ ትምህርታ ስልጠና ንምብጻሕ።ነዚ ንምንዋሕ ረጃሒታት ስለዘየልኡ ኣይፍቀምን እዩ። ናይ መንበሪ ፍቻድ ንክይንዋሕ ዝዕንቅፉ ምኽንያታት፡ ዕዳ ወይ መቕጻዕቲ ገበን ምስዝህልወካ ወይ ካብ ማሕበራዊ ሓገዝ ተጠቃማይ እንተኮንካ። ብወግዒ ተፈጥነት ዘለዎም ስደተኛታት B መንበሪ ፍቻድ ይወሃቦም።
- ናይ ስዊዝ መንበሪ ወረቓት/መዕረፊ (መስፈሪ)ፍቻድ ሲ(C) Niederlassungsbewilligung C (Ausweis C): እዚ ፍቻድ እዚ ኣብ ስዊዘርላንድ ን 5 ወይ 10 ዓመት ድሕሪ ምጽናሕ (ምንባር) እዩ ዝወሃብ። ኣብዚ እውን ን ካብ ሃገራት ኤውሮጳ/ኤፍታ (EU/EFTA) ን ካብ ሳልሳይ ዓለም ዝመጹ ሰባት ዝተፈላለየ ቅድመ ኩነት ይሕተት እዩ።
- ንግዚያዊ ተቐባልነት ዝምልከት መንበሪ ፍቻድ(F): እዚ መንበሪ ፍቻድ ዝወሃቦም ሓተትቲ ዕቕባ ስደተኛታት፡ ከም ስደተኛታት ብወግዒ ተፈላጥነት ዘይረኽቡ ኮይኖም፡ ንግዚኡ ክሳብ ኩነታት ከምቲ ዝጠልብዎ ዝኸውን ዕቕባ ዝወሃቡ እዩ። እዚ መንበሪ ፍቻድ ኣብ ነብሲ ወክፍ ዓመት ክሕደስ ኣለዎ።

ናይ ወጻእተኛታት መለለዪ መንነት

ኣብ ስዊዘርላንድ ዝነበሩ ወጻእተኛታት ናይ ወጻእተኛ ካርድ መንነት ይቐበሉ(ይወሃቦም)። ዓይነት መንነት ካርድ ኣብ ዝተፈላለየ መለክዒታት እዩ ዝምርኮስ። ናይ ክረዲት ካርድ ዝመስል መንነት ካርድታትን ናይ ወረቐት መንነት ካርድታትን(ባዮሜትሪያዊ ዘይኮነ ናይ ወጻኢ መንነት ካርድ)ኣለዉ (Nicht biometrischer Ausländerausweis)። ገሊኦም ሰባት ባዮሜትሪያዊ መንነት ወጻእተኛ ካርድ ይቐበሉ(ይወስዱ) እዮም። እዚ መንነት ካርድ ናይ ሓበሬታ ቺፕ(Datenchip)፡ ኣስር ኣጻብዕቲን ከምኡውን ስእሊ(ምስሊ)ኣለዎ። ሓደ መለለዪ ወረቐት ይወሃቡ። ዜጋታት ካልኣት ሃገራት ናይ L,B ወይ C መንበሪ ፍቓድ ዘለዎምን ተፈላጥነትን ተቀባልነትን ዝረኽቡ ስደተኛታት፡ ሓደ ናይ ባዮሜትሪ ወረቐት ይወሃቡ። ስለዚ ነዚ ንምትግባር ባዕላቶም ምስ ማእከል ሰራሒ ባዮሜትሪ ወረቐት መንነት (Erfassungszentrum Biometrie) ቆጻራ ይገብሩ። ኩሉ ናይ መንነት ወረቐት ፍቓድ ካብ መንበሪ ምምሕዳር ከባቢ ክወሃብ/ክውሰድ ይከኣል። እዚ ናይ መንነት ወረቐት ምስዝጠፍእ ወይ ምስዝሰረጸ፡ ብቁልጡፍ ናብ ፖሊስ ምሕባር የድሊ።

ምንዋሕ ፍቓድ

ከክም ዓይነት ናይ መንበሪ ፍቓድን ናይ ስዊስ መንነትን፡ እቲ መንበሪ ፍቓድ ኣብ ዝተፈላለየ ናይ ግዜ ገደብ መናውሒ ፍቓድ ይግበር። ምንዋሕ ፍቓድ ግዜ ኣብ ዝድለየሉ ግዜ (Verfallsanzeige). ነቲ ሰብ ሓደ ቅጥዒ ይለኣኹ። እዚ ቅጥዒ ተመሊኡ ምስ ዘይወደቐ ናይ መገሺ ፍቓድ ብምትሕሓዝ፡ ክልተ ሰሙን ቅድሚ ምውዳቕ እቲ ናይ ቀደም መንበሪ ፍቓድ ናብ ምምሕዳር ከባቢ ክለኣኹ ኣለዎ። እቲ ቤት ጽሕፈት ምምሕዳር ከባቢ ነቲ ጠለብ ምንዋሕ ናብ በዓል ስልጣን ስደተኛታትን ምውሃሃድን ናይቲ ካንቶን (Amt für Migration und Integration) ይልእኮ። ኣብዚ ከኣ እቶም ንምንዋሕ ዘድልዩ ረቓሒታት ከም ዝተማልኡ ድሕሪ ምርግጋጽ ነቲ መስርሕ ምንዋሕ ይፍጽሙ። ሕቶታትን ዘይበርሁ ነገራትን ብቀጥታ ንቤት ጽሕፈት ምምሕዳር ከባቢ ወይ ንቤት ጽሕፈት ስደተኛታትን ምውሃሃድን ምውክስ ይከኣል።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

dev.hallo-aargau.ch/ti/good-to-know/residence-permit

ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት

ዝኾነ ዕቕሚ ኣዳም ዝበጽሖ ሰብ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት ክገብር ኣለዎ። እዚ ሓደ ሰብ ብዘይምፍላጥ ዕንወት ምስዘስዕብ ንዝመጽእ ክፍሊት ይኸክብ።

ሰብኣዊ ተሓታትነት

ሓደ ሰብ ንካልእ ሰብ ምስ ዝጎድእ፡ ወይ ኣብ ልዕሊ ካልእ ግድኣት ምስዘኸኸተል፡ እቲ ካልእ ሰብ ነቲ ጉድእት ዘውረደሉ ብሕጊ ይሕቶ። ነዚ ዝግበር ክፍሊት ብዙሕ ክኸውን ይኽእል። ንኣብነት ሓደ ሰብ ኣብ በረድ ሸተት ክብል ከሎ ንካልእ ሰብ ምስዝጎድእ፡ ኣማኢት ኣሽሓት ዕዳ ክሕተት ይከኣል።

ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት

ኣብ ዕንወት ዘስዕብ ሓደጋ ትፍጽመሉ ግዜ ንዘጋጥም ጸገማት ፡ እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት (Privathaftpflichtversicherung) ይድልዩካ። ነዚ መብዛሕትኦን ናይ ውልቂ ናይ ድሕነት ትካላት ከም ኣማራጺ ይበርክታ። እዚ እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት ንኩሎም ኣባለት ስድራ ቤት ብሓባር ክእቶ ይከኣል። እዚ ናይ ድሕነት ውዕል ናይ ግድን ኣይኮነን ክትኣትዎ፡ ግን ኣዝዩ ተመራጺ እዩ።

ስርሓት ናይ ድሕነት

እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት፡ ንዘጋጥን ናይ ንብረትን ናይ ሰብን ክሳራ ሓደ ሰብ ኣብ ልዕሊ ካልእ ንዘኸኸተሎ ይኸክብ። ኣብዚ ናይ መዕረዩ ወጻኢታት፡ ምሕወዩ ወጻኢታት፡ ናይ ደሞዝ ክሳራታት፡ ወይ ናይ ቃንዛ መሕወዩ ወጻኢታት ይጠቓልል። እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት፡ እንስሳ ዘቤት ዘስዕብዎ ክሳራታት ውን ይኸክብ። ኣብ ውሽጢ ሓደ ገዛ ዘብሩ ዘስዕብዎ ክሳራታት ግን በዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት ኣይኸፈንን ኢዩ። ኣብዚ ሰብ ኮነ ኢሉ ንዘስዕቦም ክሳራታት ኣይኸፍንን ኢዩ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

dev.hallo-aargau.ch/ti/good-to-know/personal-liability-insurance

አልኮል / ትምባኸ / ሓሽሽ

ሕሽሽ ምውናን፡ ዝጥቀም ወይ ዝሸይጥ፡ መቐጻዕቲ ይመጽኡ። አልኮልን ትምባኸን ንምሻጥ ናይ ዕድመ ገደብ አሎዎ።

ሓሽሽ

ምውናን፡ ምሻጥ ወይ ምጥቃም ሓሽሽ ዘይሕጋዊ ሕሽሽ ብሕጊ የቐጽዕ ኢዩ። እዚ ብንእሽቶ መጠን ውን እንተኮነ የቐጽዕ ኢዩ። እቲ ንጥረ ነግራት ዘይሕጋዊ እንተኮይኑ፡ አብ ናይ ዘደንዘዙ ነገራት ሕጊ (Betäubungsmittelgesetz) ተሓጊጦ አሎ።ብንግዳዊ ደረጃ ዝሸየጥ ሓሽሽ ዓቢ መቐጻዕቲ የኸትል።

አልኮልን ትምባኸን

አልኮልን ትምባኸን ንምሻጥ ናይ ዕድመ ገደብ አሎዎ። መሸጣ አልኮላዊ መስተን ትምባኸን አብ ካንቶን አርጋው፡ ንቆልዑትን መንእሰያትን ትሕቲ 16 ዓመት አይፍቐድን ኢዩ። ንፍሉያት አልኮላዊ መስተታት ከም ደረቓልኮላዊ መስተ እቲ ናይ ዕድመ ገደብ ካብ 18 ዓመት ይኸውን።

ምኽልካል ምትካኽ ሽጋራ

ምኽልካል ሽጋራ ምትካኽ አብ ስዊስ ካብ ካንቶን ናብ ካንቶን ይፈላለ። አብ ካንቶን አርጋው ነቲ ናይ ሃገራዊ መንግስቲ ሕግታት ምኽልካል ምትካኽ ሽጋራን ንምብካል ብሽጋራ ንካልኣት ሰባትን ዝምልከት ሕጊይጣበቕ። ብዘይካዚ ካልእ ዝስዕብ ሕግታት አየተግብርን። ምኽልካል ምትካኽ ሽጋራ፡

- አብ ዕጹው፡ ክፉት ክፍልታት(ሕክምና፡ ምምሕዳር፡ ቤት ትምህርቲ፡ ቤተ መዘክር፡ ሲኒማ፡ ትያትር፡ ባቡርን አውቶቡስን፡ድጂናትን ናይ ዕዳጋ ማእከላትን)
- ክፍልታት፡ ብዙሓት ሰባት ዝሰርሕሉ፡

አብ ቤት ምግቢ ምትካኽ ሽጋራ፡ አብ መጠን ዕብየት ናይቲ ቤት ምግቢ ይፈላለ። አብ ብዙሓት አብያት መግቢ ናይ ሽጋራ ዝትከኽ ክፍሊ አሎ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፔራት ቡለቲን)

dev.hallo-aargau.ch/ti/good-to-know/alcohol--tobacco--drugs

እንስሳ ዘቤት

እንስሳ ዘቤት ዝውንን ሰብ ዝተፈላለዩ ሕግታት ክኸተል ይግባእ። ስለዚ ኣብ ኩሉ መንበሪ ገዛ እንስሳ ዘቤት ክውንኑ ኣይከእልን። ወንጌቲ እንስሳ ዘቤት ግብሪ ክኸፍሉን ስልጠና ክወስዱን ይግባእ።

ምውናን እንስሳ ዘቤት

ኣብ ገዛ ክራይ ዝነበር ሰብ፡ ንኣሽቱ እንስሳታት ከም ረጋቢት፡ ዓሳታት፡ ማንቲላ .. ክሕዝ ይኽእል። ኣብ ናይ ክራይ ውዕል ግን ሓድሓደ ግዜ እኽላባትን ደማሙን ምሓዝ ክኸልከል ይከእል። ኣክራዩ ንድምጺ ዝገብሩን ሓደገኛታትን እንስሳ ክኸልከል ይኽእል። ኣብ ርእሲ ወንጌቲ እንስሳ ዘቤት ናይ እንስሳታት ተግባራት ሕግታት ክፍጽሙ ይግባእ። ስለዚ ገለ ፍሉይት እንስሳታት ንእብነት ከም ማንቲላ ንበይኖም ክትሓዙ ኣይግባእን። ከምኡ ውን ዝተሓተ ምምላእ ቅድመ-ኩነት ናይ ሰፈር እንስሳታት ኣቃውማን ግዝፈን ስፍሓትን ኣብ ግምት ይእትዉ። ብዙሓት እንስሳታት፡ ናይ ደገ እንስሳታት ኣብ ስዊስ ክእትዉ ኣይፍቀድን። ንካልኦት እንስሳታት ዝምልከት ፍሉይ ፍቓድ ካብ ሓኪም እንስሳ የድሊ።

ክልቢ

ኣብ ካንቶን ኣርጋው ሓደ ፍሉይ ናይ ኣኽላባት ሕጊ ኣሎ። ኣብዚ ሕጊ ብንጹር ናወነንቲ ኣኽላባት ዝምልከት ሕጊ ኣሎ። ዝያዳ ሓበሬታ ናይ ኣኽላባት ሓኪም ክህቡ ይኽእሉ።

- ኩሎም ኣብ ስዊስ ዝርከቡ ኣኽላባት ብሓደ ሚክሮቺፕ ክምዝገቡ ኣለዎም። ሓደ ናይ ሓበሬታ ማዕከን ኣብ ኮሚተር ክምዝገቡ ኣለዎም። ኩሎም ኣኽላባት ናይ ክልቢ መንነት ከም ክረጁት ካርድ ዝመስል (Kreditkartenformat) ይግበረሎም። እዚ ምስ ናይ ገዛ ክልቢ መንነት ሓደ ኣይኮነን። ነዚ ከኣ ንመገሲ ነቲ ክልቢ ናብ ናይ ኤውሮጳ ሃገራት ክትጥቀሙሉ ኣይከእልን።
- ኣኽላባት ኣብ ምምሕዳር ከ ክምዝገ ይግባእ። ንነብሲ ፍ ልቢ ኣብ ዓመት ሓ ግ ግብሪ ክኸፈልሉ ይግባእ።
- ኩሎም ን ኣኽላት ሓርኢ ይ ይ ኣኽላቶም ኣልዒሎም ብ ጎሓፍ ከእትውዎ ይግባእ፤ ነ ምስዘይገብሩ ግን መቐጻዕቲ ክመጽእም ይኽእል።
- ንገለ ዓት ኣኽላት ፍይ መንፍ ቓድ የድልም፤ (ንኣብነት፡ ፒትቡል ይ ሮትዋይለር)

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

dev.hallo-aargau.ch/ti/good-to-know/pets

ምእማት/ ናይ ሕጊ ልምድታት

ነብሲ ወክፍ ሃገር ናይ ገዛእ ርእሰን መለለዪ ባህሊን ኣባሃህላን ኣለዉን። ኣብ ስዊስ ውን ሓደ ሓደ ኣብ ጽሑፍ ዘይሰፈሩ ሰብ ክጥንቀቕሎም ዝግባእ ሕግታት ኣለዉ።

ዝተፈላለዩ ባህልታት

ስዊስ ዝተሓዋወሰ ባህሊ ዘለዋ ሃገር ኢያ። እዚ ምስተን ኣርባዕተ ጃንጂታት ይተሓሓዝ። ስለዚ እቲ ኣተሓሳስባ ናይቲ ሕብረተሰብ ካብ ቦታ ናብ ብዙሕ እንተተፈላለየ ዘገርም ኣይኮነን። ናይ ተዛረብቲ ጀርመን ባህሊ ንተዛረብቲ ፈረንሳይ ዘይልሙድ ክኸውን ይኽእል ኢዩ። ኣብ መንጎ ከተማታትን ገጠራትን ዘሎ ፍልልይ ብዙሕ ክኸውን ይኽእል። ተመሳሳሊ ባህርያት ክህልዉ ግን ናይ ግድን ኢዩ።

ሰላምታ

ሰላምታ ንምልውዋጥ ኣብ ስዊስ ሰባት ኢድ ይጨባበጡን ዓይኒ ንዓይኒ ይጠማመቱን። ንደቀንስትዮን ደቂ ተባዕትዮን ሓደ ኢዩ። እቲ ፍሉጥ ምልውዋጥ ሰላምታ ግሩዚ „Grüezi“ (ኣብ ኣዕሩኽን መሓዙትን ከኣ ሃሎ „Hallo“ ወይ ሆይ „Hoi“) ኢዩ። ኣብ ገጠራት ስዊስ ሰባት ኣብ ጎደና ሰላምታ ይለዋወጡ፤ ንዘይትፈልጡ ሰብውን እንተኮነ። ግብረ መልሲ ከም የቐንየለይ „Danke“ን በጃኻ/ብክብረትካን „Bitte“ ኣገደስቲ ኢዮም። ንኣብነት ኣብ ድጂናት፡ ኣብ ቤት መግቢን ሰባት ደጋጊሞም የቐንየለይ፡ በጃኻ ኣዘውቲሮም ይብሉ።

ኣብ ግዜኻ ምርካብ

ኣብቲ ውሩይን ህቡብን ባህሊ ስዊስ ኣብ ግዜኻ ምርካብ ጥራይ ኣይኮነን። ትድንኺ እንተኮንካ ውን ብቴለፎን ክትሕብር ህቡብ ኢዩ። ብፍላይ ኣብ ናይ ስራሕ ዓለም ኣብ ግዜኻ ምርካብ ኣዝዩ ልዑል ዋጋ ይወሃቦ። ሓደ ሰብ ከረኽበካ እንተደልዩ፡ ሰብ ኣቐዲሙ ቆጸራ ይገብር። ብዘይ ገለ ቆጸራ ወይ ምሕባር ምብጻሕ ውን ከም ሕጊ ልሙድ/ቅቡል ኣይኮነን።

ተዘዋዋሪ ዝርርብ / ምምሕልላፍ ሓበሬታ

ኣብ ስዊስ ሰባት ዘይሰማምዓም ወይ ዘይምችኦም ነገራት ብተዘዋዋሪ ይገልጹ። ብዙሓት ሰባት ክዘራረቡ ከለዉ ምንቃፍ ብቀጥታ ኣየዘውትሩ ወይ ብሕቡእ ቃላት ከዊሎም ይገልጹ። ካብዚ ከኣ ሰባት ነቲ ነቐፌታ ክግንዘብዎን ክእረምሉን ትጽቢት ይገብሩ። እዚ ቀሊል ኣይኮነን ጽቡቕ ጀርመን ዘይትዛረብ እንተኮንካ፡ ክትርድኦ ውን የጸግም ኢዩ። ኣብዚ ውህደት ክሕሎ ኣለዎ፡ ኣብ ግጭት ዘለዎ ኩነታት ሓደ ቀጥታዊ ዝርርብ ይርእ። ንኣብነት ሓደ ሰብ እንተረቢሹ ፡ ካብ ጎረቤቱ ደብዳቤ ክመጽኦ ይኽእል። ሰብ እቲ ዝመሓላለፍ ሓበሬታ ምስዘይርድኦ ደጋጊሙ ክሓትት ይግባእ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

dev.hallo-aargau.ch/ti/good-to-know/what-makes-switzerland-tick